

Geelgors Foto Saxifraga - Luuk Vermeer

Terwijl veel van onze broedvogels 's winters wegtrekken naar het zuiden, komen allerlei noordelijker broedende vogels juist naar Nederland om te overwinteren. Ganzen zijn een heel bekend voorbeeld, maar het gaat ook om allerlei zangvogels, die vaak niet in Nederland broeden. Toch zijn onze landschappen belangrijk voor hun voortbestaan omdat ze hier de moeilijkere winterperiode doorkomen.

Infoblad Doelsoorten

Wintervogels

Voedsel en beschutting

Voor de wintervogels is aanbod van voldoende voedsel natuurlijk een belangrijke voorwaarde. Met name het einde van het winterseizoen kan voor deze soorten een kritieke periode zijn. Veel van het beschikbare voedsel is dan al opgegeten en zo rond maart, april treedt de 'hungry gap' op. Naast voedsel is ook beschutting tegen predatie van belang.

Zaadetende gorzen en vinken: geelgors en keep

De keep is een vinkachtige uit Scandinavië die in veel talen ook wel 'noordvink', 'berkenvink' of 'bergvink' wordt genoemd. In de winter trekken ze ook wel met onze bekende vinken op. Net als de gorzen, zoals de geelgors, zijn ze afhankelijk van zaden in het landschap. Dat kunnen granen (oogstresten) zijn, maar ook zaden van bomen. Zowel kepen als geelgorzen zijn gek op beukenootjes. In al te open gebied zul je ze niet aantreffen: veel te gevaarlijk. Ze hebben de variatie en beschutting van een kleinschalig agrarisch landschap echt nodig.

Vinkachtingen trekken 's winters graag in grote groepen op. Ze maken gebruik van afwisselend landschap, hier een wintervoedselakker met bomen erlangs.

Weetje

Grote lijster

Bessenetende lijsters: kramsvogel en grote lijster

De kramsvogel is een lijster die wij in Nederland vooral als wintervogel kennen, grote groepen uit Noord- en Oost-Europa komen in de winter naar ons land toe. Hun opvallende 'TSJAK' is dan goed te horen en daarom worden ze ook wel 'tsjakkers' genoemd. Kramsvogels kunnen zichzelf dronken eten aan de fermenterende besjes van duindoorn. Ze zwalken dan echt door de lucht.

Grote lijsters zwerven in de winter uit over heel Europa. Nederland kent een groot aantal doortrekkers, maar ook een heel aantal overwinteraars. Het is weersafhankelijk waar de grote lijsters zich precies bevinden. Beide soorten eten graag wormen, insecten en andere kleine beestjes die ze van weilanden afpikken. Maar tijdens de trek en in de winter zijn ze ook aangewezen op bessen. Heel veel bessen. Hongerige groepen kunnen in korte tijd hele struiken leeg eten en een landschap kan wat deze lijsters betreft niet genoeg bessen bevatten.

Meer weten?

Zie www.boerennatuurveluwe.nl of neem contact op met je veldcoördinator.

Wat kan ik doen voor de wintervogels?

1. Laat overhoekjes verwilderen door ze ongemaaid de winter in te laten gaan en in maart/april pas te maaien.
2. Zaai wintervoedselakkers en akkerranden in en laat deze bij voorkeur in de winter overstaan als meerjarige akker(rand). Vraag advies aan je veldcoördinator.
3. Zorg voor struweel, houtsingels en andere landschapselementen met zoveel mogelijk besdragende soorten erin, zoals lijsterbes (what's in a name!), vuurdoorn, meidoorn, sleedoorn, kornoelje, krentenboompje, Gelderse roos, liguster, hondsroos, hulst, kardinaalsmuts, taxus, vlier, zoete kers en bramen.
4. Laat in boomgaarden rotte en oude appels, peren en kersen hangen.
5. Overweeg het afsluiten van een beheerpakket wintervoedselakker, meerjarige kruidenrijke akkerranden, hakhout, elzensingels of struweel. Voor al deze pakketten geldt dat wintervogels gebaat zijn bij gefaseerd beheer: maai of snoei niet alles tegelijk en/of werk met afwisselende blokken en stroken.